

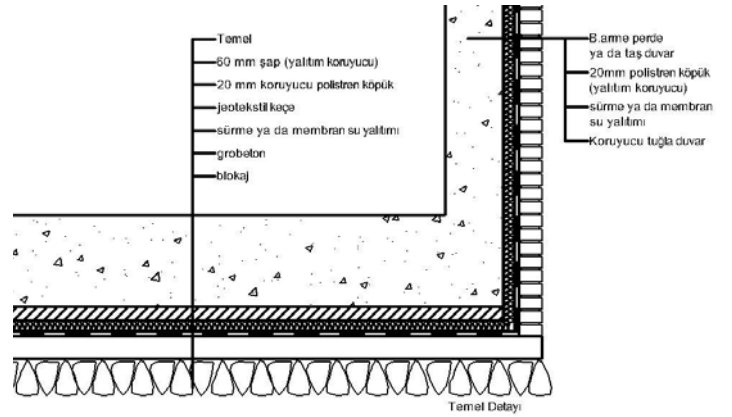
Tarihi Ahşap Yapıların Restorasyonunda Kullanılan Yalıtım Teknikleri Hakkında

Seda-Kürşad Öztekin, Aykut Karluvalı
Öztekin Mimarlık, Restorasyon

Ülkemiz sivil mimarlık mimarisinin büyük bir bölümü ahşap tarihi yapılardan oluşmaktadır. Bu yapılar yıllar içinde gerekli bakımlar yapılmadan kaderlerine terk edilmiştir. Bunun sonucunda birçoğu yok olmuş ya da yok edilmektedir. Bu olumsuzluğun en önemli nedeni "Bakımlarının çok zor olduğu" konusundaki yanlış kanıdır. Oysa doğru şekilde yalıtılmış ve bakımı yapılmış ahşap yapılar modern betonarme benzerlerinden çok daha uzun bir malzeme ömrüne sahiptir.

Ahşap yapıların yapım sistemleri bölgesel özellikler taşır. Bu yazıda İstanbul çevresinde yaygın olan ahşap karkas yapıların restorasyonunda kullandığımız teknikler hakkında bilgi vereceğiz.

Genel olarak ahşap karkas yapıların taşıyıcı sistemleri taş temeller/zemin katlar üzerine oturan ahşap dikme ve kirişlerden yapılmış birkaç kattan oluşur. Döşemeler alttan ahşap tavan kaplamaları (tavan çıtalari), üstten ahşap döşeme kaplaması ile kaplıdır. Duvarlar ise dıştan ahşap cephe kaplaması, içten bağdadi çıtalari üzerine yapılmış bağdadi siva ile kaplanır. Çatı konstrüksiyonu ahşaptır. Çatılar alaturka ya da marsilya

Alternatif bohçalama detayının şematik çizimi

tipi kiremit ile kaplanır. Bu tip yapılarda genellikle bakımsızlık durumunda ilk ahşap dış cephe kaplamaları çürür, zamanla hava şartları içeri nüfuz ederek taşıyıcı konstrüksiyonda bozulmaya neden olur. Özellikle çatıların su yalıtımını yitirmesi kısa zamanda yapının her yönden bozulmasına yol açar. Fotoğraflarla örneklenen çalışmalarda ahşap yapılar yıkılmadan, özgün

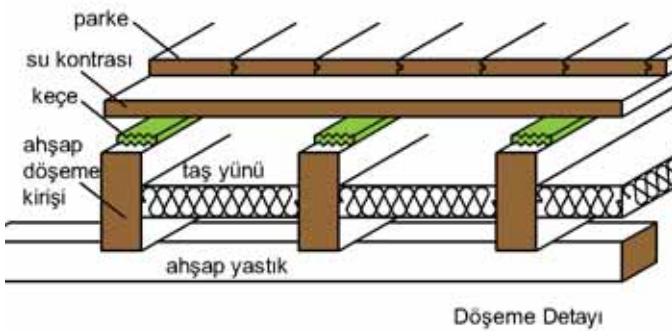

Resim 1

nitelikleri olabildiğince korunarak ve onarılarak restore edilmiştir.

Genelde karşılaşılan yapılarda dış cephe kaplamalarının yenilenmesi, konstrüksiyonun ise onarılması yeterli olmaktadır. Ortaya çıkarılan her ahşap eleman tek tek denetlenir ve empen-

ye kimyasalları ile ilaçlanır. Kullanılacak ahşap elemanlar fabrikada ya da yerinde daldırma tekniği ile empenye edilir. Bodrum katların su yalıtımı eğer yapı yıkılıp tekrar yapılıyorsa modern yapılar ile aynıdır. Yalıtımın dışında mutlaka düzgün bir drenaj sistemi de hazırlanmalıdır. Yıkılmadan restore edilen yapılarda ise yine drenaj sistemi döşenir. Yapının çevresini açmak mümkün ise yalıtım yapılır. Değilse içten duvarlara özel

yalıtım kimyasalları uygulanır. Betonarme ya da kagir katların üzerine konacak ahşap elemanların altına mutlaka su yalıtımı yapılır. Bu yalıtım levha ya da sürme yalıtım malzemeleri ile yapılabilir. Önemli olan ahşap yastıkların kagir malzemeden su çekerek çürümesini engellemektir. (Bkz resim 1)

Ahşap duvarlarda ısı yalıtımı ahşap elemanların arasına döşenir. Dış cephe kaplaması ile konstrüksiyon arasına nefes alan su yalıtım örtüsü döşenir. Ahşap yapılarda yalıtım malzemelerinin yangın dayanımı önemli olduğu için ısı yalıtımında mineral yünlü malzemeler tercih edilmesi önerilir.

Döşemelerde hem ısı yalıtımı hem de ses yalıtımı gereklidir. Zamanla malzemeden kaynaklanan rahatsız edici sesleri ve ses iletimini engellemek için empenye edilmiş keçe kullanılır. Keçe döşeme kirişleri ile su kontrası arasına sabitlenir. (Bkz döşeme detayı) parke uygulaması yapıştırılarak yapılmıyorsa su kontrası ile parke arasına da şilte serilebilir.

Tarihi ahşap yapıların geleneksel yapım sistemleri korunurken günümüz konfor koşullarının sağlanması için modern malzemelerle yapılan katkılar çok önemlidir. Bir yapının restore edilmesi için gerekli maliyetler düşük değildir ve bunun sonucunda malsahibinin gereksinim duyduğu konfor da sağlanmalıdır. Yapının dış etkenlere açık kalması, su yalıtımının yetersiz olması, ısıtılmaması kabul edilebilir durumlar değildir. Bu nedenle hergün yenilenen ve doğaya dost yaklaşımları artan yalıtım malzemeleri bu konfor koşullarının sağlanmasında büyük yardımcı olmaktadır.

